Anul al 58-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei. In străinătate 6 lei.
Taxe poştală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/938

Nr. 268 Vineri 3 Octombrie 1941
14 Pagini

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

ABONAMENTE IN ŢARA pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. şi UNIV. LITERAR câte 220 lei UNIV.-SPORT 500 lei

DIRECTOR ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

NEVOIA STĂPÂNIRII PREŢURILOR

Problema preţurilor a format, în toate timpurile, capitolul cel mai gingaş din existenţa oamenilor. Ele sunt, se poate spune, barometrul situaţiei economice. Când echilibrul lor se rupe şi cumpăna sue prea sus sau se pleacă prea jos, turburarea raporturilor economice devine deopotrivă de gravă. Criza este declarată şi tragedia începe.

Se ştie doar că preţurile prea coborîte aduc după ele sărăcirea claselor producătoare, care nu-şi mai găsesc socoteala, fără să mulţumească în realitate nici masele consumatoare, de oarece cursul scăzut al preţurilor antrenează coborîrea întregului nivel al vieţii economice: producţia se demoralizează; afacerile îşi încetinesc ritmul şi, odată cu ele, salariile şi toate veniturile merg în precipitată scădere.

Am trăit drama acestui proces în timpul crizei economice mondiale din 1929, când după doi ani nivelul preţurilor scăzuse, la produsele agricole, până la o pătrime din valoarea lor dinainte de criză.

La rându-le, preţurile prea urcate nu duc nici ele la rezultate mai fericite. Căci dacă, la început, ele dau aparent satisfacţie producătorilor, tot ele nu întârzie să provoace, în momentul când ating niveluri excesive — tot atât de grave turburări în procesul economic şi tot atâtea nemulţumiri în massa consumatorilor. Iar când zicem massa consumatorilor nu trebue să se uite că fiecare producător este la rândul lui un consumator în alte sectoare şi ca atare un tributar egal al urcării preţurilor. Alternanţele acestea suitoare şi coborîtoare au traversat piaţa lumii de când a apărut, în formă mai desvoltată, schimbul de mărfuri între oameni şi între popoare. Ele au format mai ales caracteristica regimului economiei liberale, care deţinea şi cheia absorbirii automate a stărilor de criză, prin jocul liber al forţelor economice, care, adaptând cererea la ofertă sau — după împrejurări — oferta la cerere, izbutea să restabilească echilibrul.

Toate încercările de economie dirijată de mai târziu se reduc, în ultimă analiză, nu la înlăturarea legii fireşti a cererii şi a ofertei, cum se crede în genere şi care rămâne şi va rămâne poate totdeauna legea fundamentală— am putea spune: universală a vieţii economice,—cât la corectarea ei, prin intervenţia autorităţii ce ia asupra sa atât controlul producţiei cât şi raţionarea sau dozarea consumaţiei, împiedecând astfel apariţia unor fenomene maladive, ca supraproducţia sau subproducţia şi stabilind, pe de altă parte, o corespondenţă justă, suportabilă, între preţuri, venituri şi puterea de cumpărare a monetei.

Criza economică mondială din toamna anului 1929, dacă ne-a trecut prin toată gama depresiunii preţurilor şi a stărilor de mizerie care i-au urmat, a oferit în acelaş timp popoarelor cu simţ practic şi cu voinţa hotărîtă de a nu se mai lăsa stăpânite de tirania forţelor economice oculte şi a neprevăzutului, învăţăminte şi disciplini menite să domesticească şi să canalizeze pe viitor tendinţele unor noui crize economice. Unul din aceste învăţăminte este şi nevoia controlului şi dirijării preţurilor, în vederea stabilizării lor la cursuri rezonabile. E problema cardinală, care preocupă în clipa de faţă şi guvernul nostru.

Controlul şi stăpânirea forţelor economice în cuprinsul unui spaţiu economic, în scopul de-a obţine raporturi convenabile de echilibru între ele, necesită nu numai o voinţă energică şi atotcuprinzătoare, sus, ci şi o disciplină colectivă şi ajutătoare, jos. Voinţa şi disciplina autorităţii trebuie să meargă mână'n mână — fără nicio defecţiune — cu voinţa şi disciplina comunităţii. Fără această colaborare armonizatoare marea problemă a stabilizării preţurilor va rămânea practic nesoluţionată, turburând şi mai departe rosturile şi socotelile noastre cele mai gingaşe.

Acesta este adevărul, de care trebue să se convingă cel dintâi şi cel din urmă ins din massa anonimă a consumatorilor noştri, obicinuiţi numai să se plângă şi să critice şi aşteptând totul dela iniţiativa miraculoasă a autorităţii.

Iar când e vorba să sprijine această iniţiativă, fiecare îşi pune mâinile la spate şi'şi vede de alte treburi sau — şi mai rău — se face fâţiş complicele speculanţilor, plătind fără să crâcnească preţurile pretinse, oricât de ridicate şi de absurde ar fi.

OPERAŢIILE DE PE FRONTUL ORIENTAL

Situaţia dela est de Nipru şi în Marea Neagră

de R. SEIŞANU

Operaţiile forţelor germane şi aliate în Ucraina orientală, între Nipru, Doneţ şi marea de Azov, se dezvoltă cu succes.

Presiunea este tot mai accentuată asupra grupurilor de divizii sovietice din sectorul Charkow; ca şi asupra celor ce apără regiunea minieră şi industrială a Doneţului şi poarta Caucazului de la Rostow pe Don.

Comunicatul marelui cartier general german anunţă că la est de Dnipropetrowsk (Ecaterinoslav), o divizie blindată germană a atacat prin surprindere mai multe baterii inamice; iar către nord, în direcţia Doneţului, o altă divizie blindată s'a ciocnit cu formaţiunile blindate sovietice, care au suferit perderi severe (45 din 80 de tancuri sovietice au fost distruse; iar celelalte au fugit în faza finală a luptei spre a nu fi şi ele distruse).

Operaţiunile din zona mărei de Azov, între Mariupol şi Bostow; izolarea Crimeei; încercuirea Odesei pe uscat şi ocuparea de către germani a porturilor Nicolaiew şi Cherson, au modificat situaţia din Marea Neagră. Flota sovietică din această mare nu mai dispune de bazele şi instalaţiile dela Nicolaiew şi Cherson; iar baza dela Sebastopol din Crimeea, unde s'a refugiat, este şi ea ameninţată.

Pe de altă parte, apropierea forţelor germane de linia Charkow-Rostow pe Don, care nu mai poate constitui o puternică linie de rezistenţă pentru rămăşiţele armatei sovietice dela sud, va pune în curând în zona operaţiunilor şi ţinutul Kubanului dela nordul Caucazului, prin care trece unica linie ferată ce leagă regiunea petroliferă de la Baku de Moscova şi cu celelalte părţi ale U. R. S. S., precum şi conductele de petrol dintre Grosny, Armaviv, Rostow şi Milenova.

Presa engleză pomeneşte des de Caucaz şi de situaţia grea ce s'a creat Sovietelor în Marea Neagră şi pare preocupată de consecinţele ce le va avea, în ordinea militară, navală şi politică, extinderea operaţiilor militare între Donul inferior şi marea Caspică, în nordul Caucaziei, în legătură cu aprovizionările cu petrol ale U. R. S. S. şi cu poziţia critică a flotei din Marea Neagră.

In sectorul de nord al frontului oriental, după ce trupele finlandeze au reuşit să ocupe toate insulele din lacul Ladoga, detaşamente sovietice au încercat în ziua de 30 Septembrie să debarce pe malul de sud al acestui lac, în apropiere de Schlusselburg. — localitate cucerită de germani. Detaşamentele sovietice au fost respinse cu perderi considerabile.

In sectorul Leningrad-Kronstadt artileria grea germană a continuat să bombardeze instalaţiile portuare din Oranienbaum.

Flota sovietică, refugiată în fundul golfului Finlandic, a suferit noui perderi şi avarii. Cuirasatul „Revoluţia din Octombrie", ancorat în baza de

(Continuare in pag. 2-a)

MARINA ROMÂNĂ IN ACŢIUNE

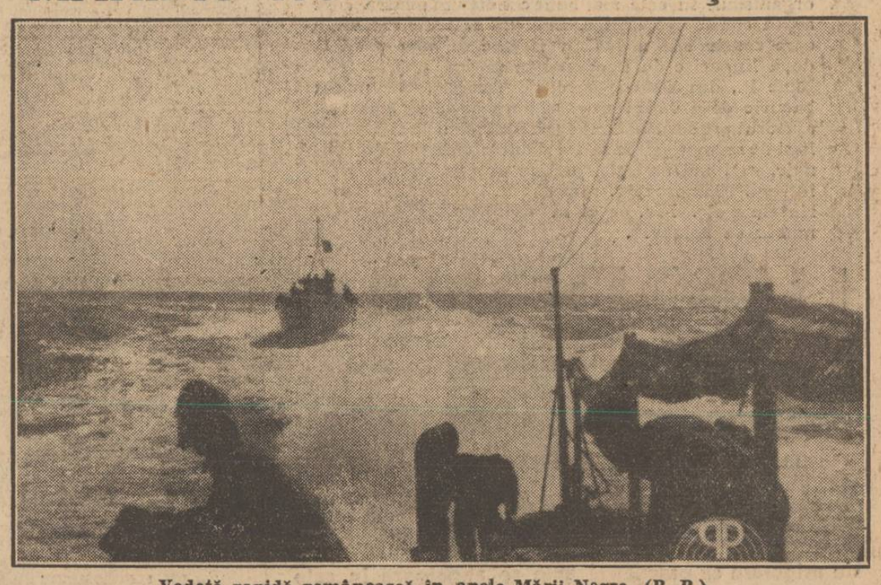

Vedetă rapidă românească în apele Mării Negre. (P. P.)

HOTĂRÂRILE CONSILIULUI DE MINIŞTRI

Sporirea salariilor funcţionarilor publici. — Ajutorarea familiilor mobilizaţilor. — Ocrotirea intereselor ardeleneşti

COMUNICAT

Marţi 30 Septembrie c., s'a ţinut un consiliu de miniştri sub preşedinţia d-lui Mihai A. Antonescu la care au participat toţi membrii guvernul precum şi d. general Mazarini subşeful Marelui Stat Major şi d. general I. Saidac, inspector general sanitar militar al zonei interioare.

STABILIZAREA PREŢURILOR

1. D. ministru I. Marinescu a expus principiile proectelor de stabilizare a preţurilor şi măsurilor cu caracter administrativ care urmează să fie luate, odată cu introducerea noului regim care urmăreste stabilizarea vieţii noastre economice.

Consiliul de miniştri a aprobat proectele prezentate.

SPORIREA SALARIILOR FUNCŢIONARILOR PUBLICI

2. D. general Stoenescu, ministrul finanţelor, a supus consiliului de miniştri forma definitivă a decretelor şi tablourilor privitoare la sporurile de salariu ale tuturor salariaţilor statului precum şi bazele nouei reforme de armonizare a salariilor.

D. prof. Mihai Antonescu a dat dispoziţiuni ca, în afară de aceste sporuri de salarii să se acorde funcţionarilor publici prime şi premii de capacitate şi muncă excepţională, odată cu introducerea nouilor salarii, pentruca în modul acesta, pe lângă sporurile de salarii acordate uniform şi având un caracter de adaptare economică, să se retribuiască în mod special meritele de muncă, valoarea socială a muncii trebuind să stea şi la baza serviciilor publice.

3. Consiliul de miniştri a hotărît ca cel mai târziu la sfârşitul acestei săptămâni aceste decrete să fie publicate pentru ca concomitent cu măsurile de stabilizare a preţurilor să se poată introduce şi reforma sporirii salariilor care n'ar fi fost folositoare dacă statul nu lua măsuri de stabilizare economică.

Deasemenea s'a luat dispoziţiunea ca ministerul de finanţe să acorde împrumuturi ministerelor pentru a organiza depozite de aprovizionare şi consum pentru funcţionari.

NEVOILE SANITARE ALE ARMATEI

4. D. prof. dr. Tomescu, ministrul sănătăţii, a expus consiliului rezultatele inspecţiei d-sale în ţară, arătând nevoile de reincadrare sanitară pe care le-a constatat.

D. prof. Mihai Antonescu a dat dispoziţiuni ca ministerul sănătăţii împreună cu Marele Stat Major şi serviciul sanitar al armatei să remedieze unele lipsuri ale personalului medical prin măsuri de demobilizare sau concentrare în anumite regiuni.

Deasemenea constatând nevoia adaptării învăţământului nostru, pentru a putea completa locurile de medici şi personal tehnic, în genere, a însărcinat pe d. ministru al finanţelor d. general Stoenescu, ca să elaboreze împreună cu d. general Rosetti, ministrul culturii naţionale, un plan de ajutorare şi desvoltare a universităţilor pentru a putea mări numărul studenţilor admişi în învăţământul superior.

AJUTORAREA FAMILIILOR MOBILIZAŢILOR

5. Consiliul de miniştri s'a ocupat de asemenea de revizuirea ajutoarelor ce se distribue familiilor mobilizaţilor în regiunile de munte, d. general Mazarini fiind însărcinat să ia noui măsuri ţinând seama că în aceste regiuni proprietăţile n'au aceiaşi valoare productivă ca în regiunile de şes pentru a exclude dela ajutoare anumite categorii.

FUNCŢIONAREA ADMINISTRAŢIEI

6. D. ministru de interne, general D. Popescu, a expus rezultatele inspecţiilor sale în ţară, arătând modul mulţumitor cum funcţionează administraţia şi unele măsuri cu caracter economic ce trebue luate pentru sprijinirea populaţiei din anumite regiuni.

INSPECŢIILE IN BASARABIA ŞI BUCOVINA

7. D. vice-preşedinte al consiliului a stabilit norme după care se vor face în viitor inspecţiunile în Basarabia şi Bucovina, membrii guvernului mergând în grupuri, împreună cu guvernatorii, la conferinţele administrative.

Deasemenea, d-sa a dat dispoziţiuni ca în judeţe — inspecţiile organelor administrative să se facă coordonat şi în comun pentru a economisi mijloacele de transport şi a asigura funcţionarea organelor care controlează activitatea administraţiei locale.

In urma constatărilor făcute de d. ministru de interne D. Popescu, consiliul de miniştri a hotărît că toţi salariaţii statului din comunele rurale sunt obligaţi să participe la consiliile de colaborare care au loc în fiecare lună la primării, preturi şi prefecturi.

NEGOCIERILE CU REPREZENTANŢII INDUSTRIEI GERMANE

8. D. prof. Mihai Antonescu şi d. general Dobre, ministru, subsecretar de stat al armamentului, au expus consiliului rezultatul la care s'a ajuns, în urma negocierilor avute cu reprezentanţii industriei germane pentru ameliorarea industriei noastre metalurgice, pe cari consiliul de miniştri le-a aprobat.

OCROTIREA INTERESELOR ARDELENEŞTI

9. Consiliul de miniştri a primit şi a lucrat cu delegaţia refugiaţilor ardeleni şi a unor fruntaşi culturali ardeleni.

D. vice-preşedinte al consiliului a arătat că această colaborare urmăreşte să asigure un regim de ocrotire demnă tuturor intereselor ardeleneşti, problemele Ardealului şi sprijinirea refugiaţilor constituind probleme naţionale.

I. P. S. S. mitropolitul Bălan a vorbit în numele delegaţiei, arătând încrederea pe care o poartă Ardealul în mareşalul Antonescu şi guvernul ţării care luptă pentru drepturile Ardealului şi ardelenilor.

D. Nacu, preşedintele asociaţiei refugiaţilor ardeleni, a expus doleanţele refugiaţilor, după care membrii delegaţiei şi ai guvernului au lucrat la satisfacerea acestor cereri.

FORMA STĂPÂNITOARE

de I. VION

Academicianul francez Pierre Benoit, care pune în lucrările sale o sârguinţă de cercetător şi un simţ fotografic al detaliului şi al contrastului, scria, mai demult, că în multe din republicile sud-americane, arhitectura oficială are o particularitate demnă de ţinut în seamă. Multe din monumentalele clădiri publice, chiar în oraşele cele mai importante, se compun în general dintr'o faţadă, de altfel foarte frumoasă, deobicei în stil gothic, cu sculpturi, astragale şi tot ce cere arta decorativă. In dosul faţadelor impresionante, pe frontoanele cărora stă scris cu mari litere de aur „Muzeu", „Institut de profilaxie", „Palatul congreselor" etc., se întind locuri virane pe cari mărăcinii cresc în voe.

Nu existau decât faţadele! „Clădirile" erau doar pentru încântarea ochilor trecătorilor, iar vizitatorii neiniţiaţi zadarnic ar fi încercat să găsească interiorul instituţiilor înscrise pe frontispicii.

Altă dată, în vremea patriarhală de linişte şi de pacinică evoluţie a orânduirilor noastre sociale şi culturale, scoteam în evidenţă slăbiciunile, inspirate din vanitate şi spoială, cari prezidau multe din „înfăptuirile" cari nu constituiau decât o aparenţă înşelătoare, menită să ia ochii mulţimii naive şi încrezătoare.

Noi n'am mers atât de departe ca să facem frontoanele fără să terminăm interioarele; romantici, noi începeam şi terminam cu abstractul cuprins în formulele: „S'a luat iniţiativa"... „S'a hotărît înfiinţarea..."... „S'au pus bazele" „S'au continuat discuţiile".

Ar fi nedrept să generalizăm. Multe lucruri bune s'au făcut în mai toate domeniile, dar ne-a lipsit spiritul de continuitate în mersul progresiv al oricărei iniţiative ce se aducea la îndeplinire.

Amarele constatări de atunci, făcute din dorinţa desţelenirii energiilor şi a unei mai precise afirmări de seriozitate, par lucruri mărunte faţă de marile şi urgentele probleme de azi, cari nu pot fi rezolvite cu instituţiuni din care numai faţada e prezentă.

Sângele generos al ostaşimii a redat ţării provinciile dela răsărit; armata continuă lupta spre a ne reda completa garanţie a liniştei, a muncii, a libertăţii şi a vieţii tuturor.

(Continuare in pag. 2-a)

ECOUL DISCURSULUI D-LUI CHURCHILL

Propaganda britanică impotriva Italiei. — Politica României faţă de Bulgaria

Prin telefon dela corespondentul nostru particular

Berlin, 1 Octombrie. — **Ultimul discurs al d-lui Churchill este, din mai multe puncte de vedere, cât se poate de interesant.**

In primul rând, premierul englez stabileşte că Marea Britanie continuă să fie în defensivă, şi dacă d. Churchill mărturiseşte el insuş acest fapt, spunând că Germania are iniţiativa în toate domeniile, aceasta înseamnă că Angliei trebuie să-i meargă într'adevăr foarte rău.

Al doilea punct însemnat al discursului d-lui Churchill este, fără îndoială, pasagiul în care d-sa se ocupă de ajutorarea Rusiei Sovietice. Aceste părţi ale discursului au făcut desigur o foarte rea impresie la Moscova.

Dacă d. Chhurchill vorbeşte de „avioane şi materii prime preţioase", aceasta dovedeşte cu prisosinţă că aceste materiale sunt foarte rare in Anglia şi că nu pot fi, prin urmare, nici furnizate altcuiva.

Şi declaraţia că în America trebue să se construiască noui fabrici, care să producă materialul de război necesar Sovietelor, trebue să fi produs prea puţin entuziasm la Moscova.

Ziarele engleze de azi comentează şi ele discursul d-lui Churchill, spunând că nu trebue să se adopte un prea mare optimism, căci nu există nici o garanţie că vitorul Marei Britanii va fi uşor şi plăcut.

Dacă însăşi presa engleză, care foloseşte orice ocazie spre a face propaganda cea mai gălăgioasă, se pronunţă în mod atât de puţin optimist, de sigur că atmosfera din Anglia trebue să fi ajuns la un nivel foarte scăzut.

In desbaterea care a urmat discursului d-lui Churchill în Camera Comunelor, s'a făcut, intre altele, propunerea ca trupele engleze şi cele sovietice să lupte umăr la umăr.

Propunerea aceasta, făcută tocmai în momentul în care a început să se vorbească în cercurile britanice de un front al Caucazului, trebue înregistrată cu deosebit interes.

După câte se ştiu până acum, discursul a avut un ecou cu totul defavorabil şi în presa mondială, fiind considerat ca o nouă dovadă a deciderii Imperiului britanic.

❖

Atitudinea politicii oficiale române faţă de relaţiile româno-bulgare este puternic subliniată în ziarele de astă seară, care relevă că România, după clarificarea tuturor punctelor litigioase, este dispusă să înceapă cu Bulgaria o strânsă colaborare bazată pe politica Axei.

❖

După Turcia şi Bulgaria, propaganda engleză încearcă, cu toate mijloacele, să provoace o atmosferă de defetism în Italia.

O incercare identică a fost făcută în anul trecut, însă fără cel mai mic succes, ceeace face ca şi incercările de acum ale propagandei britanice să fie privite cu cea mai mare linişte.

❖

Atacurile aviaţiei germane impotriva Angliei sunt urmărite cu cel mai viu interes de cercurile neutre de aci.

Nu se poate preciza incă dacă se poate conta pe o şi mai mare intensificare a acestei acţiuni.

Totuş, atacurile recente dovedesc că Germania are atât de mari rezerve incât poate lupta cu succes atât în Apus cât şi în Răsărit.

VIZITA M. S. REGINEI MAME ELENA LA SPITALUL „IUBIREA DE OAMENI"

M. S. Regina Mamă Elena a vizitat Marţi 30 Sept. crt., intre orele 11—13, spitalul „Iubirea de oameni" împărţind răniţilor numeroase daruri.

Şeful spitalului, d. dr. Mamulea, a primit şi condus pe M. S. Regina.

Un violent discurs contra politicii d-lui Roosevelt

Washington, 1 Oct. (Rador). — *Corespondentul agenţiei „Stefani" transmite:*

Fostul ambasador Cudahy a rostit un vehement discurs contra politicii d-lui Roosevelt, declarând, intre altele, că Statele Unite nu au nici un interes să se lase târîte în război sau să ajute la prelungirea la infinit a conflictului, deoarece astfel s'ar creia o situaţie foarte primejdioasă chiar pentru confederaţia americană.

Sovietele vor să incorporeze o parte din nord-vestul Iranului la republica sovietică armenească

Adana, 1 Oct. (Rador). — Corespondentul agenţiei D.N.B. transmite următoarele:

Cercurile politice din Teheran sunt ingrijorate de intenţia sovietelor cari voesc să incorporeze o parte din Nord-vestul Iranului, în care intră şi Tebris-ul, la republica sovietică armenească.

Se declară că generalul Wavell, care a avut convorbiri cu sovieticii la Teheran, ar fi şi aprobat acest proect, în numele imperiului britanic.

Trupele finlandeze au ocupat oraşul Petroskoje, capitala Careliei Orientale

Helsinki, 1 (Rador). — Corespondentul agenţiei Stefani transmite următoarele:

Se anunţă în mod oficial că trupele finlandeze au ocupat Miercuri Petroskoje.

Amănuntele vor fi publicate ulterior.

Dintr'un post inaintat mitraliera noastră deschide un foc ucigător pentru susţinerea atacului infanteriei. (P. P.)

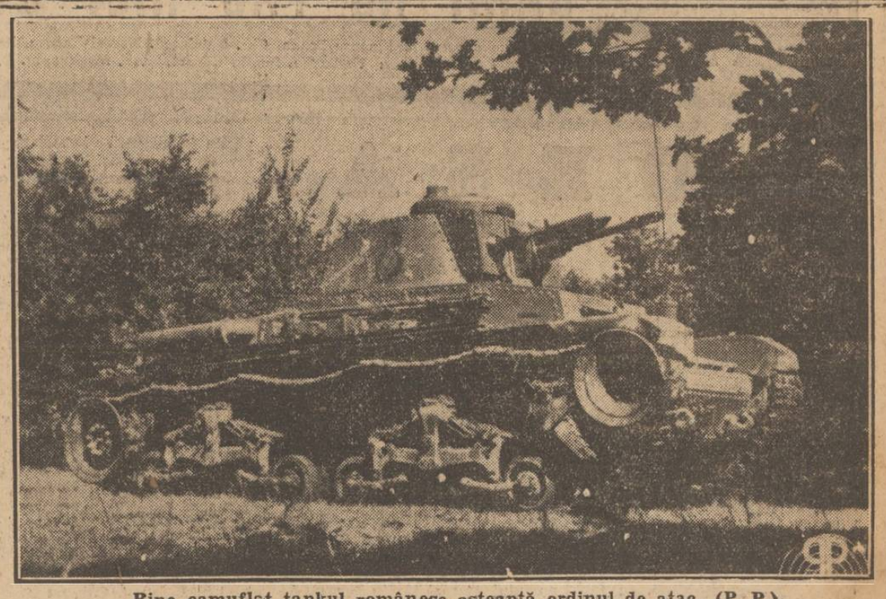

Bine camuflat tankul românesc aşteaptă ordinul de atac. (P. P.)